

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

49. An si ante legitimam ætatem quis consecretur in Episcopum, incurrat aliquam censuram? Et supponitur, quod ad Episcopum requiritur ætas triginta annorum. Et an hoc procedat non tantum in ipsis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

dosus in tract. signat. grat. rubr. de dispens. super ient. propter promotionem sub principio, ex quo alij; atque hac nostra tempestate à Paulo V. Pontifice Maximo Ferdinandus Cardin. Sereniss. Hispaniarum Infans, qui ex ephebis non adhuc excesserat; vndecimum annum agens, in Archiepiscopum Toletanum promotus est.

RESOL. XLIX.

An si ante legitimam aetatem quis consecraretur in Episcopum incurrat aliquam censuram?

Et supponitur quod ad Episcopatum requiritur aetas triginta annorum.

Et an hoc procedat non tantum in ipsis Episcopis verum etiam in adiutoribus eorum?

Et notatur quod Episcopi ante praescriptam aetatem aetate electio inuvalida est, secus postulat.

Ex part. 12. tract. 1. Res. 49.

§. 1. Suppono, quod ad Episcopatum requiritur aetas triginta annorum, vt patet ex Concil. Agaten. c. 6. Et est praxis Ecclesiae. Itaque peccat leuiter qui sciens, & volens ante trigefimum annum expletum, sine dispensatione, in Episcopum ordinatur, & eo mortaliter maiori grauitate culpae, quo magis ab ea aetate distaret, cum minus supponeretur aptus. Colligitur ex omnium Authorum sententia de singulis in ordinibus sacris doctentium, vt videre est apud Sotum in 4. dist. 25. q. 1. art. 6. vers. Ex quo, aliisque recentiores. Hoc verò solum, quod in aliis suscipiendis sacris Ordinibus notauit Nauar. in cons. 60. in antiq. de temp. Ordin. hic libet ascribere, si quis bona fide parentum testimonio innixus, legitimae putans esse aetatis, in Episcopum ordinaretur, non est cut lapsulis postmodum angatur.

1. Difficultas est, an in tali casu incurratur in aliquam suspensionem, vel censuram, & negatiuam sententiam sustinet Gerunda tom. 1. lib. 2. disp. 7. cap. 3. n. 2. vbi sic ait; [Absolutè de adulto aucto sponte etiam ad talem ordinationis Episcopalis susceptionem cooperantem nulla censura ligari, probo, quia tamen cap. cum in cunctis de electione comprobato à Tridentino sess. 7. cap. 1. de reformat. prohibeatur non modo consecratio, sed etiam ante trigefimum annum electio, nulla tamen ibi poena iniungitur; & quauis me non lateat Constitutio Pij II. poenam suspensionis imponentis in praesumentes tantum ante legitimam aetatem promoueri, vt scribit Tolet. lib. 1. cap. 5. i. quam suspensionem ab exercitio, & v. f. utalium Ordinum perpetuam esse docent Rebuff. in praxi bene. p. 2. tit. de Cleric. ad factos Ordines male promotis. Gloss. 4. m. 3. Tolet. in summ. citat. & administrantes tali suspensione velit Pontifex incurrare irregularitatem, quae quidem constitutio à Clement. VII. in moderatoria Bulla alterius Sixti V. contra Clericos male promotos, & Episcopos in Ordinum collatione peccantes confirmata est. Verum cum in ea nulla expressa de Praesulis, vel Episcopatus ordine mentio fiat, hinc est, vt qui ad Episcopatum ante legitimam aetatem propria culpa promotus esset, suspensionem non subiret; quod patet primo ex multis illius constitutionis clausulis, ex quibus in Episcopum sanctam eam non esse vt legenti obuium erit, constat quia poena suspensionis generaliter lata, ad Antistes non se extendere, habetur cap. quia periculosum de sententia excomm. in 6. Nec me fugit Hostien. Episcopos à suspensione beneficii non esse immunes, sentire, sed solum ab officij suspensione.

Tom. IV.

Verum quia Glossa contrarium consensu Doctorum habet, & neutram suspensionem generaliter latam ad Episcopos late patere merito docet: & quia Bonifacius VIII. hoc videtur declarasse, cap. si compromiss. de elect. in 6. §. huiusmodi: vbi postquam compromissarium dixerat, qui sciens elegit indignum, ab Ecclesiasticis beneficiis ipso iure suspendi, compromittentes quocumque, id ratum scienter, si habuerint, subiungit; Huiusmodi poenam Episcopus non contrahit, si ad eligendum fiat compromissarius, cum de iure nullam scientiam suspensionis incurrat, nisi de ipso expressa mentio habeatur. Cuius ratio videtur esse assignata à Gloss. verb. de iure, quia nimirum spiritualia sine temporalibus diu esse non possunt, quae habent se vt connexa, 1. quast. 3. si quis obiceret. Idem dictum volo de suspensione contra illos lata qui alio sacro Ordine per saltum insigniti sunt, probabiliorem penes opinionem doctentem non irregularitatem eos, sed suspensionem contrahere, vt habet Sotus distinct. 25. quast. 1. artic. 3. col. pen. capite 3. Henriquez & alij quos sequitur Auila disp. 9. sect. 2. concl. 2. Hanc inquam suspensionem per saltum ordinatus Episcopus ob dictam rationem non incurrit. [Hucusque Pater Gerunda, cui ego addo Auilam de cens. part. 3. disp. 5. dub. 7. nouissime doctum Bernal ad Sacrament. disp. 49. sect. 3. num. 13. & Alzadum de praesent. Episcop. cap. 4. num. 17. Et tandem me citato, non desinat apponere hic verba doctissimi viri Didaci de Narbona in Annal. tur. anno 30. quast. 5. num. 6. ita asserentis [Quocirca irrefragabile existit Episcopum nullam consecrari posse, nisi trigefimo aetatis suae anno elapso; vnde quasi monstruosum refert; Caesar Baronius tom. 1. annal. anno Christi 935. num. 8. puerum nondum quinquennem Archiepiscopum Rheimensem fuisse creatum. Haec illius sunt verba: Illud plane tunc primum contigit in Ecclesia Dei videri monstrum nunquam haecenus in orbe Christiano visum; nec auditum; imo nec puto mente conceptum, cum videlicet puer nondum quinquennis, nondum alienius inferioris ordinis capax, vix ferulis prima addiscens elementa, Rheimensis eligitur Archiepiscopus; Ientius rei fidelissimum testem adducit Trodoardum lib. 4. cap. 19. confirmat Henriquez Spondanus in eiusdem Baronij epitome ad ann. Christi 133. num. 2. Subdens illi fuisse ad functiones Episcopales obeundas quoad iutorem Episcopum datum, cuius simile supra tradiderat anno Christi 933. his verbis: [Quo tempore res accidit, quae nunquam in ea Ecclesia fuerat audita vt post Stephanum non alius nisi temporaneus substitueretur Antistes, nempe Triphon Monachus, qui sedit vsque dum Theophylactus filius Romani Imperatoris adolescens, tunc sexdecim annorum legitimae esset aetatis, vt posset fieri Patriarcha. Quem tamen hoc anno reuera creatum fuisse Patriarcham, ex Curopalata constat, dum numerat annos sedis eius viginti tres, sed loco ipsius Triphonem constitutum esse administratorem eius Ecclesiae.] Quauis si trigefimo anno minimè expleto Episcopus initiaretur, non ideo in suspensionem extrauagantis Pij II. quae incipit, Cum sacrorum incidere; quia, vt docet Suarius de censuris disp. 31. sect. 1. n. 20. quem sequitur Rodericus Acuña in d. cap. Episcop. num. 18. ex ipsius verbis, & circumstantiis satis colligitur ibi sermonem non esse ab Episcopis, sed tantum de promotis ante legitimum tempus ad reliquos Ordines factos.

3. Et procedit haec nostra resolutio non tantum in ipsis Episcopis, verum etiam in coadiutoribus eorum, siquidem ex sententia Syluae de benef. 2. p. 9. n. 9. Caputaquen. decis. 127. part. 2. Rotæ dec. 347. n. 9.

G g

Handwritten text on the right edge of the page, possibly bleed-through or marginalia, including the letters 'V', 'A', 'E', 'I', 'A', 'I', 'V', 'V', 'I'.

& per totam part. 3. diuers. & aliorum quos refert, & sequitur Gonzales in regul. 8. Cancell. Gloss. 5. §. 9. num. 6. in coadiutore eadem aetas, & idoneitas ac in titulari desideratur: quo circa inquit, si Episcopo assignatur coadiutor, triginta annorum esse debet. Et hæc omnia docet Narbona. Quæ quidem à fortiori procederent in infante, vel infano in Episcopum consecrato. Vnde ex his apparet me rectè annis elapsis respondisse quendam Episcopum hic Romæ ut dicebatur, ante legitimam ætatem 30. annorum consecratum, nullam suspensionem, vel censuram incurrisse.

4. Notandum est hic obiter, quod Episcopi ante præscriptam triginta annorum ætatem electio inuálida est, secus postulatio. Prima habetur cap. cum in cunctis è Concil. Lateranen. vbi Abbas, ac cæteri communiter: secunda pars probatur, quia quando postulatur aliquis in Episcopum, solum à Romano Pontifice rogatur, vt cum soluat pro eius potestate à canonico impedimento, in quo dispensatus eligi possit & in Episcopum creati: Secus verò seres habet, vbi quis ante legitimam ætatem electus pontifici exhiberetur confirmandus: tunc enim confirmatio sola peteretur, quæ idoneum esse electum, in requisitis à iure donatum ornamentis, omnique canonico impedimento solutum certè supponit.

RESOL. L.

Aliquid relicum in Consecratione Episcopali quomodo posse sit iterandum?

Idem est in Ordine Sacerdotali, &c.

Et notatur, quod id, quod supplendum est, debet suppleri ab eodem, qui ordinauit, si est possibile.

Et quid est dicendum, si Episcopus consecrandus descideret ex aliquo? Ex part. 12. tit. 1. Rel. 30.

§. 1. Reliquit v. g. Episcopus vñtionem chrismaticam, traditionem libri vel aliquid; Quartur quomodo sit talis ritus reiterandus.

2. Respondet dubio Pax Iordanus tom. 1. lib. 5. tit. 1. num. 30. vbi sic ait: [Si quis igitur in locis præfatis non fuerit vñctus, vel Chrismatis loco adhibuit oleum Cathecumenorum, vel infirmorum, debet iterum inungi, & suppleri, prout cauetur latius cap. vnic. & cap. de Sacram. non iteran. traduntque Doctores supra citati, Secundo loco inter solemniam non substantialia numerantur manuum impositio, quæ completis litanis fieri debet omnibus Episcopis cõsecratoribus, dicentibus; Accipe Spiritum sanctum, & quidem super caput illudque tangendo, prout cauetur in Pontificali neque sufficit sola extensio, sed requiritur tactus, alioquin supplendus esset cap. 1. & fin. de Sacramentis non iteran. Hostien. Ioan. Abbas, & alij: Imo, & in casu suppletionis, non tantum essent imponendæ manus, verum etiam simul proferendiam dicta verba, Accipe, &c. prout in aliis ordinationibus fieri debet, quando contingit suppleri, quoniam et si textus in d. c. 1. de Sacram. non iter. Simpliciter statuat non esse aliquid iterandum, sed tantum cautè supplendum quod incautè fuerat ommissum; Hostien. tamen ibi Ioan. Andr. Abbas, & cæteri cõmuniter concludunt illud esse intelligendum de actibus, & orationibus diuersis; non autem de illis, quæ simul cum ipsa impositione proferuntur vnde inferunt quod si v. g. Confirmationis Sacramentum fuisset cum Oleo Cathecumenorum collatum, Episcopus in suppletione cum Chrismate debet et forsan proferre; Signo te signo Crucis, &c. & sic de cæteris, facit Gloss. (supplendum) in cap. fin. de Sacram. non iter. In Sabbato (inquit) quatuor temporum vocabitur Sacerdos, & manus im-

positio, quæ deficit in ordinatione modò supplebitur, & dicentur orationes quæ præcipiunt dici quando fit manus impositio, quia ipsa manus impositioni adhærent, & de manus impositione fit mentio in orationibus. Quamvis igitur alterutrum tantum fuerit ommissum, nempe manus impositio, aut verba, verumque tamen debet simultaneè suppleri: alij verò actus integrè præstiti prima vice minime sunt iterandi, & ita intelligitur textus.] in dict. cap. 1. de Sacram. non iteran. Hucusque Iordanus. Itaque dicendum, quod si relinquatur in qualibet ordinatione Episcopali, Sacerdotali, &c. aliquid de necessitate Sacramenti, non est reiteranda omnis ordinatione, sed tantum quoad partem relictam, & ita obseruat etiam Ioan. Pontius in Curs. Theolog. disput. 48. quest. 2. conclus. 3. num. 1. in fine.

3. Hinc nota obiter, quod consecratio inchoata ab aliquo Episcopo, si postea propter aliquod vrgens impedimentum, illam perficere non possit, ab alio suppleri debet; quemadmodum in altaris Sacramento cautum reperitur, cap. quorundam 3. dist. Vnde non desinat hic apponere ea, quæ etiam notauit Iordanus, vbi supra, numero 53. nempe quod repetitio fieri debet tantum ab Episcopis, siue iisdem, siue aliis tempore congruo, hoc est iis tantum diebus, quibus eiusmodi Episcoporum Ordinationem permitillam esse diximus & cum patamentis, & reliquis solemnitatibus requisitis in prima ordinatione, quoniam ab ipsa nihil differt, v. g. si capitis vñctio fuisset prætermissa, vel manuum, supplenda etiam ab iisdem tribus Episcopis si haberi poterunt, sin minus ab aliis Episcopis pontificaliter indutus, die Dominica, aut aliis cõcessa, seruato ieiunio ab Ordinatoribus & Ordinatis, & in actu delibutionis, proferenda erunt verba, & orationes à Pontificali præscriptæ pro ipsius functionibus vñctur, & consecratur caput unum, &c. vel manus tuas, &c. prout in ipso Pontificali, & sic de cæteris suppleendis; prædicta deducuntur ex dict. cap. vnic. de Sacram. vñct. & ibi Doctores signanter Abbas in 5. mer. Innoc. Hostien. Butr. & alij, necnon ex cap. pr. & vet. de Sacram. non iter. & ab iisdem DD. item ex d. c. 1. quest. 1.

4. Sed ad confirmationem supradictorum, & ad maiorem declarationem, non desinat hic apponere ea quæ circa supplementum pro aliqua omissione facta in ordinatione obseruat Sanchez in Opus. tom. 2. lib. 7. dub. 13. dicit enim primò, quod si id quod omittitur, sit de substantia Ordinis, vel sit dubium an sit de substantia, totum Sacramentum est iterandum, vt si omittatur pars formæ, &c. Ratio quia Sacramentum est nullum, vel quando dubitatur, est dubium an sit nullum. Et non dicitur iterari quod dubiatur, aut scitur nõ esse factum; cap. solemnitates de consecrat. dist. 1. Hoc tamen est intelligendum, quando Sacramentum non habet duas cæremonias distinctas, & essentielles quarum vna non pendet ab altera, vt in Sacerdotio manus impositio à traditione calicis, & potest; tunc enim licet vtraque cæremonia essentialis sit, omittatur manus impositio, non est altera iteranda. Secundo si id quod ommissum est, sit certum non esse de essentia, tunc non est iterandum Sacramentum, sed suppleri debet quod ommissum est.

5. Nota quod id, quod supplendum est, debet suppleri ab eodem qui ordinauit; si est possibile, cum pertineat ad eiusdem Sacramenti, quod inipulsiuam perfectionem: si verò id fieri non potest, debet suppleri ab alio sic Armilla verb. Ordo num. 8. & 10. Tabien. Ordo 2. quest. 10. Rosella Ordo 2. m. 8. Henric. lib. 10. de Ordine, cap. 10. num. 2. Innocent. d. cap. Presbyter, n. 3. Item nota, quod talis suppletio non potest fieri quouis tempore; sed tantum illo tempore, quo